EcoTierra
Ecologisch adviesbureau

Ladderhaak 2 te Nieuwkoop

- Quickscan flora en fauna in het kader van de Omgevingswet –

Opdrachtgever	[redacted]
Datum veldbezoek	25 oktober 2024
Kenmerk rapport	QS2024-TP-4041-Quickscan flora en fauna Ladderhaak 2 te Nieuwkoop
Datum rapport	11 november 2024
Versie	V1.0
Auteur	T. Pauw
Controle	ing. J.M. de Wever

EcoTierra-ecologisch adviesbureau
Postadres: Abraham Teerlinkstraat 10, 7424 DM Deventer
Bezoekadres: Keulenstraat 10, 7418 ET Deventer
www.ecotierra.nl
info@ecotierra.nl
0570-597418

Draagvlak voor natuur is de basis voor natuurbescherming

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven. EcoTierra- ecologisch adviesbureau is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van EcoTierra- ecologisch adviesbureau; opdrachtgever vrijwaart EcoTierra- ecologisch adviesbureau voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 4

1.1 AANLEIDING 4
1.2 DOELSTELLING 4
1.3 VOLLEDIGHEID ONDERZOEK 4
1.4 GELDIGHEIDSDUUR RAPPORT 4

2 ONDERZOEKSOPZET 5

2.1 BRONNENONDERZOEK 5
2.2 VELDBEZOEK 5

3 PLANGEBIED EN BEOOGDE INGREPEN 6

3.1 PLANGEBIED 6
3.2 GEWENSTE TOEKOMSTIGE SITUATIE EN VOORGENOMEN INGREPEN 9

4 BEVINDINGEN EN TOETSING 10

4.1 BEVINDINGEN EN TOETSING BESCHERMDE GEBIEDEN/ HOUTOPSTANDEN 10
4.2 BEVINDINGEN BRONNENONDERZOEK, VELDONDERZOEK EN TOETSING SOORTEN 11

5 CONCLUSIE 15

6 VRIJBLIJVEND ADVIES 16

BIJLAGEN

1. Wettelijk kader
2. Lijst beschermde soorten
3. Jaarrond beschermde nesten
4. Bronnen

1 INLEIDING

In opdracht van [redacted] heeft EcoTierra ecologisch adviesbureau aan de Ladderhaak 2 te Nieuwkoop een quickscan flora en fauna uitgevoerd in het kader van de Omgevingswet (Ow). Het plangebied is gelegen in de bebouwde kom van Nieuwkoop en betreft een voetbalveld.

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens om een sportcentrum, bestaande uit een binnenzwembad en een sporthal, te realiseren ter plaatse van het voetbalveld. In verband met de Omgevingswet is het noodzakelijk om voorafgaande aan ruimtelijke ingrepen en inrichting te toetsen of de geplande activiteiten geen negatief effect hebben op beschermde plant- en/of diersoorten en leefgebieden.

1.2 Doelstelling

Het doel van onderhavige quickscan is inzicht geven of de voorgenomen activiteiten een overtreding van de vigerende natuurwetgeving tot gevolg hebben.

Om dit inzicht te verkrijgen worden de volgende vragen beantwoord;

- zijn er binnen het plangebied beschermde plant- en diersoorten aangetroffen en/of worden deze verwacht?
- wat is de juridische status van deze soorten?
- hebben de voorgenomen activiteiten een (significant) negatief effect op deze soorten?
- wat zijn de gevolgen en dienen er (mitigerende) maatregelen genomen te worden?
- dient er een nader onderzoek uitgevoerd te worden?
- dient er een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aangevraagd te worden?

1.3 Volledigheid onderzoek

Een quickscan is een momentopname en kan slechts in beperkte mate uitsluitsel geven over de aan- of afwezigheid van soorten. Het kan voorkomen dat soorten niet worden waargenomen tijdens het veldbezoek. Aan de hand van expert-judgement en bekende ecologische principes zal een inschatting worden gemaakt over het wel of niet voor kunnen komen van beschermde plant- en diersoorten. Verder is de quickscan geen veldinventarisatie. Veldinventarisaties omvatten meerdere opnamerondes die volgens standaardmethoden worden uitgevoerd. EcoTierra is niet verantwoordelijk voor de gevolgen die kunnen voortvloeien uit het missen van soorten. Het blijft natuur waardoor moeilijk waarneembare soorten kunnen worden gemist of mogelijke vestiging van exemplaren na het onderzoek kan plaatsvinden.

1.4 Geldigheidsduur rapport

Afhankelijk van de aangetroffen soorten is de rapportage drie of vijf jaar geldig. Voor Habitatrichtlijnsoorten en vogels met een jaarrond beschermd nest dient maximaal drie jaar als geldigheidsduur te worden gehanteerd met als voorwaarde dat er weinig (fysieke) veranderingen hebben plaatsgevonden in het plangebied.

2 ONDERZOEKSOPZET

In onderhavige quickscan is de locatie gescreend op de aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten. Er is gestart met een bronnenonderzoek en vervolgens is de locatie bezocht.

2.1 Bronnenonderzoek

Voor het bronnenonderzoek zijn diverse (digitale) verspreidingsatlassen (waaronder de NDFF) geraadpleegd. Hierdoor is indicatief een beeld verkregen of er relevante soorten voorkomen binnen of in de omgeving van het plangebied. De NDFF is op 3 oktober 2024 geraadpleegd (tot 5 jaar terug). Er is met name gekeken naar jaarrond beschermde nesten, Habitatrichtlijnsoorten en nationaal beschermde soorten (niet vrijgestelde soorten provincie Zuid-Holland). Het betreft hier ook waarnemingen van bijvoorbeeld foeragerende en overvliegende exemplaren.

Diverse kaarten (waaronder NNN, Natura2000 en Natuurbeheerplan) van de provinciale site www.zuid-holland.nl zijn geraadpleegd in oktober 2024.

2.2 Veldbezoek

Het plangebied is op 25 oktober 2024 overdag bezocht. Ten tijde van het veldbezoek was het bewolkt bij een temperatuur van rond de 13°C.

Het plangebied was volledig te onderzoeken. De directe omgeving van het plangebied is tijdens het veldbezoek eveneens bekeken. Gedurende het onderzoek is een medewerker van het sportcomplex geïnterviewd.

Er is tijdens het veldonderzoek zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, graafsporen, nesten, holen, uitwerpselen, haren en dergelijke).

Het onderzoek is uitgevoerd door ecoloog T. Pauw. De ecologen van EcoTierra- ecologisch adviesbureau hebben een relevante HBO-studie gevolgd. Tevens worden diverse relevante cursussen gevolgd, symposia en congressen bezocht en diverse vakbladen en nieuwsbrieven gelezen om de laatste ontwikkelingen te volgen. De onderzoekers zijn in het bezit van diverse certificaten, waaronder ‘Zorgvuldig handelen Wet natuurbescherming, ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, niveau 4, IPC Groene Ruimte (door Stadswerk erkend certificaat)’.

3 PLANGEBIED EN BEOOGDE INGREPEN

In dit hoofdstuk zijn de onderzoek locatie en de voorgenomen activiteiten beschreven.

3.1 Plangebied

Het plangebied is gelegen in de bebouwde kom van Nieuwkoop en betreft een deel van Sportvereniging Nieuwkoop. De sportvereniging bestaat uit 5 velden waarbij het meest oostelijke veld het projectgebied betreft. Het is een voedbalveld dat momenteel wordt gebruikt voor trainingen en wedstrijden. Het voedvalveld is omheind met hekwerk.

Afbeelding 1: Situering plangebied (bron: PDOK).

Foto's: Indrukken plangebied.

Foto's: Indrukken plangebied.

Foto's: Indrukken plangebied.

Foto's: Indrukken naastgelegen kunstgrasveld, tribune en sportcomplex

Foto's: Indrukken directe omgeving.

Foto's: Indrukken directe omgeving, bomenlaan.

Foto's: Indrukken directe omgeving, bomenlaan.

3.2 Gewenste toekomstige situatie en voorgenomen ingrepen

De gemeente is voornemens een nieuw sportcomplex te realiseren, bestaande uit een binnenzwembad en een sporthal. Het zal in twee fases worden gebouwd, eerst het zwembad en vervolgens de sporthal. In dit kader worden geen bomen gekapt, opstallen geamoveerd of oppervlaktewateren gedempt. Afbeelding 2 is 1 van de drie mogelijke varianten die zijn opgesteld.

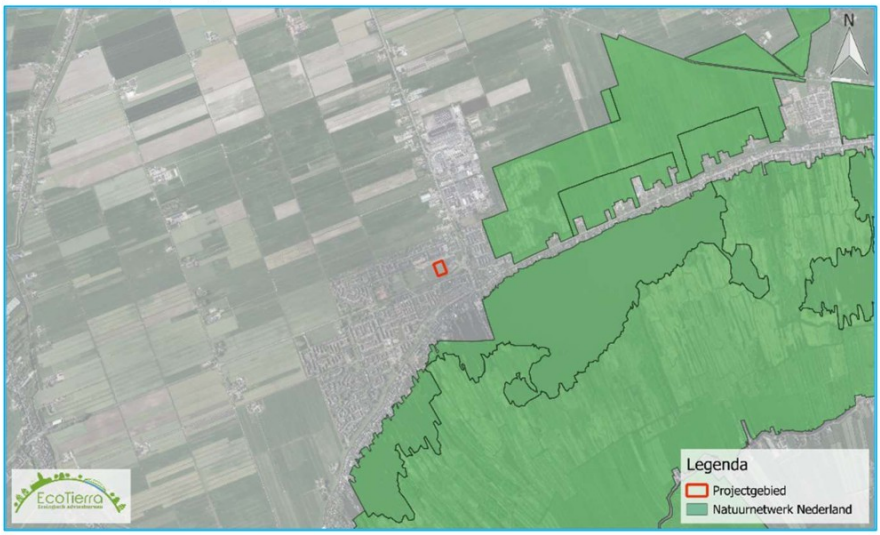
Afbeelding 2: 1 van de opties voor de nieuwbouw. (Bron: Gemeente Nieuwkoop)

4 BEVINDINGEN EN TOETSING

Hieronder worden de bevindingen van het onderzoek weergegeven. Tevens vindt er een toetsing aan de Omgevingswet plaats en zal er gekeken worden of er gevolgen kunnen zijn voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN), Natura2000 of overige beschermde natuurgebieden.

4.1 Bevindingen en toetsing beschermde gebieden/ houtopstanden

NNN
Het plangebied is niet gelegen in het Natuurnetwerk Nederland.

Afbeelding 3: Ligging plangebied t.o.v. het Natuurnetwerk Nederland (bron: PDOK).

In Zuid-Holland is aangaande het NNN geen externe werking van toepassing. Verdere toetsing aan het NNN is derhalve niet aan de orde. Tevens maakt de onderlinge afstand dat er geen negatieve effecten op het NNN te verwachten zijn.

Natura2000
Het meest nabije Natura2000-gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' (Habitatrichtlijn en vogelrichtlijn) is gelegen op circa 380 meter afstand.

Afbeelding 4: Ligging plangebied t.o.v. Natura2000-gebieden (bron: PDOK).

Door de onderlinge afstand is er geen rechtstreekse aantasting (door bijvoorbeeld licht, trillingen, geluid of menselijke aanwezigheid) of indirecte aantasting (door bijvoorbeeld verdroging) te verwachten op soorten die voor nabijgelegen Natura2000-gebieden zijn aangewezen. Verdere toetsing aan Natura2000 (uitzondering stikstof) is niet noodzakelijk.

Thema's als vermesting/ verzuring (stikstof) vallen niet onder de reikwijdte van onderhavige quickscan flora en fauna. De verwachting is dat er een toename zal zijn van stikstofdepositie, zowel als in de bouwfase als in de gebruiksfase.. De verwachting is dat bevoegd gezag een AERIUS-berekening gaat vragen om vast te stellen of er negatieve effecten op het Natura2000-gebieden gaat zijn.

Houtopstanden
Er worden in het kader van de voorgenomen ingrepen geen bomen gekapt. Het onderdeel 'houtopstanden' van de Wet natuurbescherming is derhalve niet van toepassing

4.2 Bevindingen bronnenonderzoek, veldonderzoek en toetsing soorten

NDFF
Op de NDFF zijn geen relevante waarnemingen aangetroffen binnen het daadwerkelijke plangebied. In de omgeving, op meer dan 250 meter, bevinden zich waarnemingen van huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

Geïnterviewden
Volgens de geïnterviewde zijn er in of rondom het plangebied geen waarnemingen gedaan van beschermde soorten. Er is specifiek gevraagd naar marterachtigen, uilen en andere beschermde vogelsoorten.

Flora
Het voedbalveld bestaat grotendeels uit een monotoon grasveld van engels raaigras en straatgras, met daartussen soorten zoals grote weegbree, rode klaver en kruipende boterbloem. Het grasveld wordt intensief beheerd en één tot twee keer per week gemaaid. Aan de randen van het veld, buiten het daadwerkelijke voetbalveld, komen meer soorten voor van voedselrijke gronden zoals madelief, paardenbloem, fluitenkruid, brandnetel, witte dovennetel hondsdraf en gewone berenklauw

Foto's: grasveld en rand projectgebied.

Tijdens het onderzoek zijn geen beschermde flora waargenomen. Ondanks dat het onderzoek niet in de meest gunstigste periode van het jaar heeft plaatsgevonden om flora te inventariseren worden beschermde soorten ook niet verwacht. Door het intensieve beheer,

de voedselrijke bodem en het frequente gebruik van het grasveld worden geen beschermde soorten verwacht, aangezien deze vaak zeer specifieke standplaatsfactoren hebben.

Vogels
Tijdens het veldbezoek zijn binnen het plangebied en in de omgeving vogelsoorten waargenomen zoals kauw, halsbandparkiet en zilvermeeuw.
Het plangebied is onderzocht op sporen en geschiktheid voor soorten met een jaarrond beschermd nest.

Huismus en gierzwaluw
Door het ontbreken van opstallen en daarmee geschikte nestplaatsen voor huismus en gierzwaluw broeden deze niet binnen het plangebied. Mogelijk zal een huismus in de omgeving foerageren, het plangebied biedt echter weinig geschikte voedselbronnen.

Roofvogels en uilen
Op een dergelijke locatie komen geen nesten van uilen of roofvogels voor, er zijn namelijk geen opstallen en bomen aanwezig. Het plangebied betreft ook geen essentieel foerageergebied voor dergelijke soorten. De bomenlaan naast het plangebied is onderzocht op nesten, deze zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Nesten van roofvogels en uilen zullen hier ook niet worden verwacht.

Categorie 5 nesten
Categorie 5 nesten zijn in principe niet jaarrond beschermd, tenzij er ecologisch zwaarwegende motieven zijn (geen enkel andere broedplek nabij bijvoorbeeld). Uiteraard mogen er geen bezette nesten worden vernietigd. Binnen het plangebied zullen geen nesten van categorie 5 voorkomen door het gebrek aan geschikte nestlocaties. Mogelijk wordt er gebroed bij de bomenlaan naast het sportveld, deze valt buiten het plangebied en blijft onaangetast.

Niet jaarrond beschermde nesten?
Binnen het plangebied zullen soorten waarvan het nest niet jaarrond beschermd is niet broeden in het plangebied door gebrek aan geschikte nestlocaties. De bomenlaan buiten het plangebied met struweel daaronder bieden plek voor vogelsoorten om te broeden. Deze groenstructuur wordt niet aangetast.

Zoogdieren
Steenmarter
Er zijn geen opstallen die als verblijfplaats voor de steenmarter kunnen dienen. Door het ontbreken van takkenhopen en groenstructuren is er ook geen geschikt habitat aanwezig. Hierdoor kunnen verblijfplaatsen of leefgebied van steenmarters worden uitgesloten

Kleine marterachtigen
Kleine marterachtigen worden niet in en rondom het plangebied verwacht door het ontbreken van geschikt habitat en schuilplaatsen, zoals takkenhopen, stapels stenen en dergelijke. Hiernaast zijn er geen holen van muizen aangetroffen die in potentie geschikt zijn als verblijfplaatsen voor kleine marterachtigen.

Eekhoorn
Nesten van eekhoorn zijn niet waargenomen of te verwachten door het ontbreken van bomen. Tevens vinden de ingrepen op het voedbalveld en worden er geen bomen nabij aangetast.

Overige soorten met een jaarrond beschermde verblijfplaats
Verblijfplaatsen of significant leefgebied van overige soorten die door de provincie niet zijn vrijgesteld worden in onderhavig plangebied niet verwacht.

Door provincie vrijgestelde soorten
Er komen bij de randen van het veld waarschijnlijk door de provincie vrijgestelde soorten zoals sommige muizen en dergelijke voor. Voor vrijgestelde soorten geldt een algehele vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft. Wel is de zorgplicht van toepassing. Doden dient zoveel mogelijk voorkomen te worden door exemplaren de kans te geven om te vluchten.

Vleermuizen
Binnen het projectgebied zijn geen opstallen of bomen aanwezig die plaats bieden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Om deze reden worden verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied niet verwacht.

Direct naast het plangebied, aan de oost- en zuidzijde, is een bomenlaan met struweel aanwezig. Hier zal mogelijk door vleermuizen gefoerageerd worden. Foerageergebied is alleen beschermd wanneer dit gebied noodzakelijk is om de functionaliteit van een vaste verblijfplaats te behouden. In onderhavige situatie zal dit niet aan de orde zijn, de bomenlaan blijft intact De directe omgeving zal ook niet worden aangetast door de ingreep, en het plangebied maakt verder geen onderdeel uit van een vliegroute. Er gaan derhalve geen significante vliegroutes verloren in het kader van dit project. Wel dient verstoring door licht op de bomenlaan tijdens de werkzaamheden en in de toekomstige situatie voorkomen te worden.

In de huidige situatie staan er hoge sportveldverlichting binnen het plangebied die de bomenlaan verlicht. Met de bouw van het sportcomplex verdwijnt deze verlichting, waardoor er minder licht meer op de bomen schijnt. Dit kan mogelijk een gunstig effect hebben op foeragerende vleermuizen.

Foto: bomenlaan en sportveldverlichting.

Amfibieën, reptielen en vissen
Er is geen oppervlaktewater aanwezig binnen het daadwerkelijke plangebied, het plangebied bestaat uit een voedbalveld. De aanwezigheid van vissen en voortplantingswater van amfibieën kan derhalve worden uitgesloten. Mogelijk dat in de omgeving plekken aanwezig zijn waarin gewone pad, bruine- en groene kikker en kleine watersalamander kunnen wegkruipen. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen. Wel is de zorgplicht van toepassing en doden is verboden en dient derhalve voorkomen te worden. Beschermde amfibieën of reptielen zijn gezien de ligging en het karakter van het plangebied uit te sluiten.

Ongewervelden/ overige soorten
Het ontbreken van specifieke habitats zoals heide en (laag)veen, grote rivieren en oude, rottende eiken maakt dat de veelal veeleisende Habitatrichtlijnsoorten en exemplaren van de nationaal beschermde soorten van ongewervelden en overige soorten niet te verwachten zijn.

De specifieke zorgplicht (Artikel 11.27 Bal)
Voor alle soorten geldt een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan deze soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De kwetsbare perioden zijn niet voor alle verschillende soortgroepen gelijk. Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de betreffende soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten.
De specifieke zorgplicht (Artikel 11.27 Bal) speelt in de Omgevingswet een grotere rol, er is onder andere meer aandacht zijn voor Rode-Lijstsoorten. Belangrijk is in ieder geval dat de Staat van Instandhouding (SvI) voor Rode-Lijstsoorten niet aangetast wordt door de ingreep. Op het moment van onderhavig schrijven is de exacte invulling van de specifieke zorgplicht echter nog niet bekend, er zijn nog veel onduidelijkheden hierover. De verwachting is echter dat door de beperkte aard van de ingreep er geen significante aantasting zal zijn van de SvI van soorten.

5 CONCLUSIE

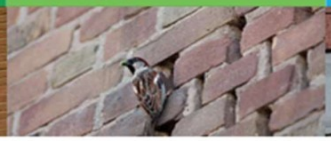
Onderdeel	Overtreding OW/ overige wetgeving	Nader onderzoek naar/ vervolg actie	Periode	Mitigatie
Vogels *Jaarrond beschermd nest* *Categorie 5*	 Nee Nee	 Nee Zorgplicht	 N.v.t. Broedseizoen globaal van april tot juli	 N.v.t. Voldoende alternatieve plekken nabij
Grondgebonden zoogdieren Habitatrichtlijn en Nationaal *Verblijfplaatsen* *Essentieel leefgebied*	 Nee Nee	 Nee Nee	 N.v.t N.v.t.	 N.v.t. N.v.t.
Vleermuizen Soorten art 11.46 Bal *Vaste verblijfplaatsen* *Essentieel foerageergebied* *Essentiële vliegroute*	 Nee Nee Nee	 Nee Nee Nee	 N.v.t. N.v.t. N.v.t.	 N.v.t. Wel dient verstoring door licht op de bomenlaan tijdens de werkzaamheden en in de toekomstige situatie voorkomen te worden.
Amfibieën/ reptielen/vissen (niet vrijgestelde soorten)	Nee	Nee	N.v.t.	N.v.t.
Ongewervelden/ overige soorten (streng en strikt beschermde soorten)	Nee	Nee	N.v.t.	N.v.t
Zorgplicht	Zorgplicht geldt altijd Zoveel mogelijk werken buiten kwetsbare periodes Aanwezige exemplaren verplaatsen			

6 VRIJBLIJVEND ADVIES

In de nieuwe situatie kan rekening worden gehouden met soorten door kasten voor vogels en vleermuizen in te bouwen of aan te brengen. Over dit zogenaamde natuurinclusief bouwen is tegenwoordig veel te vinden op internet. Een goede site om informatie en inspiratie op te doen is www.bouwnatuurinclusief.nl.
Het is raadzaam om een ecoloog/ ter zake kundige bij aanschaf en plaatsing te betrekken.

Woonwensen vogels en vleermuizen

	Gierzwaluw	Huismus	Huiszwaluw	Vleermuis
Aantal	Plaats stenen in groepjes bij elkaar. Afstand tussen de invliegopeningen is minimaal 1 meter	Plaats stenen in groepjes bij elkaar. Afstand tussen de invliegopeningen is minimaal 50 centimeter.	Hang meerdere kunstnesten onder een overstekende dakrand. Witte dakrijsten zijn favoriet.	Vleermuizen gebruiken een netwerk van verblijfplaatsen. Zorg voor meerdere inbouwstenen en / of open stootvoegen op verschillende plekken.
Hoogte	Minimaal 4 meter hoog. Kies een locatie met 6 meter vrije ruimte voor de nesten.	Tussen de 2.5 en 12 meter is ideaal. Bijvoorbeeld vlak onder een dakgoot.	Minimaal 4 meter hoog. Zorg voor een vrije aanvliegroute.	Zo hoog mogelijk aan de gevel, dicht bij de dakrand. Minimaal 3 meter hoogte en 3 meter vrije ruimte voor de uitvliegopening.
Oriëntatie	Noord- of oostgevel. Of in schaduw van een goot of ander bouwelement. Dit voorkomt te hoog oplopende temperaturen in de kast.	Noord- of oostgevel. Of in schaduw van een goot of ander bouwelement. Dit voorkomt te hoog oplopende temperaturen in de kast.	Niet op het noordwesten.	Op iedere gevel! Optimaal is het plaatsen van 2 of meer kasten op verschillende gevels. Vleermuizen kunnen dan zelf een plek kiezen. Dit doen ze op basis van temperatuur en seizoen.
Omgeving	De omgeving rondom de nestplaats is voor de gierzwaluw minder relevant, de vogel vangt zijn voedsel in de lucht. Wel moeten er voldoende insecten zijn.	Liefst in de buurt van (toekomstige) beschutting en begroeiing.	Waterpartijen en insectenrijk grasland binnen 500 meter zijn ideaal	Vermijd locaties beschenen door lantaarnpalen, gevelverlichting of andere lichtbronnen
Afstand tot ramen	1 meter. Houd meer afstand aan in de buurt van naar buiten openslaande ramen.	1 meter	Niet direct boven een raam. Voorkom overlast van uitwerpselen voorkomen door 50 cm onder de nesten een plankje te bevestigen.	1 meter. Niet direct boven een raam.
Bonus	Gierzwaluwen houden van hoogte en van plekken waar ze omheen kunnen vliegen. Torens, hoge elementen of locaties op de hoek van een gebouw zijn ideaal.	Huismussen hebben voedsel, water en zand binnen 50 meter nodig. Kies dus voor een locatie aan bijvoorbeeld de tuinzijde van een gebouw, of vlakbij openbaar groen.	Huiszwaluwen zoeken een nest in de buurt van hun geboorteplek. Is er vlakbij een huiszwaluwkolonie aanwezig? Plaats dan zeker kunstnesten!	Vleermuizen houden van een groene, insectenrijke omgeving met veel bomen en hoge struiken. Een nabijgelegen vijver is een pré voor het grootbrengen van jongen.

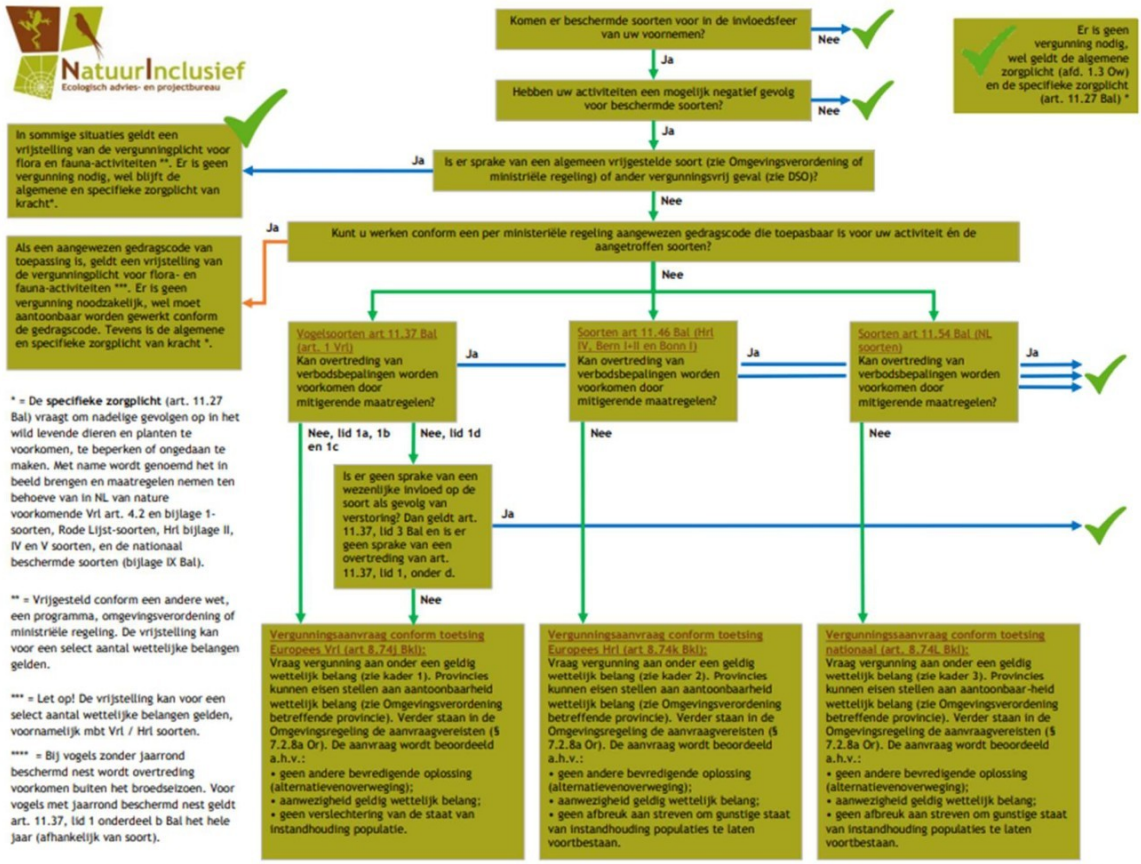

BIJLAGE 1

Stroomschema passieve soortenbescherming Omgevingswet
(bron: www.natuurinclusief.nl)

Stroomschema passieve soortenbescherming Omgevingswet

Praktisch stroomschema passieve soortenbescherming Omgevingswet art. 11.37, 11.46 en 11.54 Bal

* = De **specifieke zorgplicht** (art. 11.27 Bal) vraagt om nadelige gevolgen op in het wild levende dieren en planten te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Met name wordt genoemd het in beeld brengen en maatregelen nemen ten behoeve van in NL van nature voorkomende Vrl art. 4.2 en bijlage 1-soorten, Rode Lijst-soorten, Hrl bijlage II, IV en V soorten, en de nationaal beschermde soorten (bijlage IX Bal).

** = Vrijgesteld conform een andere wet, een programma, omgevingsverordening of ministriële regeling. De vrijstelling kan voor een select aantal wettelijke belangen gelden.

*** = Let op! De vrijstelling kan voor een select aantal wettelijke belangen gelden, voornamelijk mbt Vrl / Hrl soorten.

**** = Bij vogels zonder jaarrond beschermd nest wordt overtreding voorkomen buiten het broedseizoen. Voor vogels met jaarrond beschermd nest geldt art. 11.37, lid 1 onderdeel b Bal het hele jaar (afhankelijk van soort).

Kader 1. Wettelijke belangen art. 8.74j, lid 1, onderdeel b Bkl:
1) in het belang van volksgezondheid of openbare veiligheid;
2) in het belang van veiligheid van luchtverkeer;
3) ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4) ter bescherming van flora en fauna;
5) voor onderzoek of onderwijs, uitzetten of herinvoeren van soorten, of daarmee samenhangende teelt;
6) selectief vangen, onder zich hebben of verstandig gebruik van vogels.

Kader 2. Wettelijke belangen art. 8.74k, lid 1, onderdeel b Bkl:
1) de bescherming van wilde flora en fauna, of instandhouding natuurlijke habitats;
2) het voorkomen van ernstige schade aan gewassen, vee, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
3) de volksgezondheid, openbare veiligheid of dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
4) onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten, of voor de daarmee samenhangende kweek;
5) op selectieve wijze een beperkt vastgesteld aantal soorten te vangen of te plukken of onder zich te hebben.

Kader 3. Wettelijke belangen art 8.74L, lid 1, onderdeel b Bkl (in aanvulling op de belangen genoemd in kader 2):
6) in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling, incl. gebruik;
7) ter voorkoming van schade of overlast;
8) ter beperking van omvang van populaties van dieren;
9) ter voorkomen of bestrijding van onnodig lijden;
10) in het kader van bestendig beheer of onderhoud landbouw of bosbouw;
11) in het kader van bestendig beheer of onderhoud vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of ikv natuurbeheer;
12) in het kader van bestendig beheer of onderhoud landschappelijke kwaliteiten gebied;
13) in het algemeen belang.

© **Natuurinclusief, 24 januari 2024.** Geldig voor flora- en fauna-activiteiten met betrekking tot regulier beheer, onderhoud en ruimtelijke ontwikkelingen. **Geldt niet voor**: instandhoudingsmaatregelen die worden uitgevoerd ten behoeve van het halen van Natura 2000-doelstellingen conform een definitief (beheer)programma of passende maatregelen, daarvoor gelden afwijkende vrijstellingsregels (zie o.a. art. 11.37, lid 2, onder b en art. 11.46, lid 2, onder b Bal). Disclaimer: Gebaseerd op de geldende wetteksten en bijbehorende AMvB's (Bal, Bkl, Ob, Or) d.d. 24 januari 2024. Aan dit schema kunnen geen rechten worden ontleend.

BIJLAGE 2

OVERZICHT ALGEMENE VRIJSTELLINGEN PER PROVINCIE
(bron: www.natuurinclusief.nl)

Overzicht algemene vrijstellingen soorten per bevoegd gezag

Op basis van door PS vastgestelde provinciale verordeningen en Or d.d. 17 januari 2024

Nederlandse Naam	Wetenschappelijke Naam	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	Ministerie N&S (art. 4.31 Or)
	Zoogdieren													
Aardmuis	*Microtus agrestis*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Bosmuis*	*Apodemus sylvaticus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Bunzing	*Mustela putorius*						√				√		√	√
Dwergmuis	*Micromys minutus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Dwergspitsmuis	*Sorex minutus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Egel	*Erinaceus europaeus*	√	√	√	√	√	√	√	√		√	√	√	√
Eekhoorn	*Sciurus vulgaris*						√1							
Gewone bosspitsmuis	*Sorex araneus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Haas	*Lepus europeus*	√	√	√	√		√	√	√	√	√		√	√
Hermelijn	*Mustela erminea*						√				√		√	√
Huisspitsmuis*	*Crocidura russula*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Konijn	*Oryctolagus cuniculus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√		√	√
Molmuis	*Arvicola scherman*						√							
Ondergrondse woelmuis	*Pitymys subterraneus*	√	√		√	√	√	√	√		√	√		√
Ree	*Capreolus capreolus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Rosse woelmuis	*Clethrionomys glareolus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Steenmarter	*Martes foina*			√			√2							
Tweekleurige bosspitsmuis	*Sorex coronatus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√		√
Veldmuis*	*Microtus arvalis*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Vos	*Vulpes vulpes*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Wezel	*Mustela nivalis*					√	√				√		√	√
Wild zwijn	*Sus scrofa*							√						
Woelrat	*Arvicola terrestris*	√	√	√		√	√	√	√	√	√	√	√	√
	Amfibieën en reptielen													
Bruine kikker	*Rana temporaria*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Gewone pad	*Bufo bufo*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Hazelworm	*Anguis fragilis*						√3							
Kleine watersalamander	*Lissotriton vulgaris*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Levendbarende hagedis	*Zootoca vivipara*						√4							
Meerkikker	*Pelophylax ridibundus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Middelste groene kikker / Bastaardkikker	*Pelophylax klepton esculentus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√

wettelijke belangen:

8.74l, lid 1, b, 6°	ikv RO en gebruik van gebieden	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
8.74l, lid 1, b, 9°	voorkomen onnodig lijden										√			
8.74l, lid 1, b, 10°	ikv bestendig beheer of onderhoud landbouw of bosbouw	√	√	√	√	√	√	√		√	√	√	√	√
8.74l, lid 1, b, 11°	ikv bestendig beheer of onderhoud overig	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
8.74l, lid 1, b, 12°	ikv bestendig beheer of onderhoud landsch kwaliteiten bepaald gebied	√	√	√	√		√	√		√	√	√	√	
(geldt alleen voor vrijgestelde amfibieën) ikv bescherming wilde flora, fauna & habitats, en onderzoek & onderwijs										√				

schadelijke handelingen:

art. 11.54, lid 1, onder a Bal	doden	√**		√**		√**					√**	√	√	√
art. 11.54, lid 1, onder a Bal	vangen	√**	√	√**	√**	√**	√**	√	√	√**	√	√	√	√
art. 11.54, lid 1, onder b Bal	beschadigen of vernielen vaste voortplantings- of rustplaatsen	√	√	√**	√	√	√	√	√	√**	√	√	√	√

Legenda:

√ soort is vrijgesteld
* voor deze soorten daarnaast uitzondering in/op gebouwen en bijbehorende erven art. 11.54, lid 2, onder a Bal
** de vrijstelling is verleend onder specifieke voorwaarden. Doden is niet altijd voor iedere soort toegestaan. Vangen mag vaak alleen met toegestane middelen. Ga naar de betreffende verordening of rergeling voor meer informatie.

1 de vrijstelling geldt in de periode maart- april en juli tot en met november
2 de vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met februari
3 de vrijstelling geldt in de periode juli, augustus en september
4 de vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met 15 oktober

Opmerking bij Friesland: Er gelden allerlei aanvullende voorschrifen aan de vrijstelling mbt doden, vangen, vrijlaten en beschadigen of vernielen van verblijfplaatsen.

BIJLAGE 3

LIJSTEN BESCHERMDE SOORTEN
(bron: www.natuurinclusief.nl)

EUROPEES BESCHERMDE DIERSOORTEN EN PLANTENSOORTEN

Zie voor toelichting totstandkoming lijst stb-2021-22 Aanvullingsbesluit Natuur, blz. 127

Beschermde soorten conform art 11.37 Bal:

Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn (ca. 700)

Beschermde soorten conform art 11.46, lid 1, onder a en e, Bal:

Van nature in Nederland voorkomende soorten van de Habitatrichtlijn, bijlage IV

(inclusief Verdrag van Bern, Bijlage I en II voor zover van toepassing)

Zoogdieren

(Algemeen)
Bever
Hamster
Hazelmuis
Lynx
Noordse woelmuis
Otter
Wolf
Wilde kat

(Vleermuizen)
Bechsteins vleermuis
Bosvleermuis
Brandts vleermuis
Franjestaart
Gewone baardvleermuis
Gewone dwergvleermuis
Gewone grootoorvleermuis
Grijze grootoorvleermuis
Grote hoefijzerneus
Grote rosse vleermuis
Ingekorven vleermuis
Kleine dwergvleermuis
Kleine hoefijzerneus
Laatvlieger
Meervleermuis
Mopsvleermuis
Noordse vleermuis
Rosse vleermuis
Ruige dwergvleermuis
Tweekleurige vleermuis
Vale vleermuis
Watervleermuis

(Walvisachtigen)
Bruinvis
Bultrug
Dwergpotvis
Dwergvinvis
Gestreepte dolfijn
Gewone dolfijn
Gewone spitsdolfijn
Gewone vinvis
Griend
Grijze dolfijn
Hille (Butskop)
Kleine zwaardwalvis
Narwal
Noordse vinvis
Orca
Potvis
Spitsdolfijn van Gray
Tuimelaar
Witflankdolfijn
Witsnuitdolfijn
Witte dolfijn

Amfibieën

Boomkikker
Geelbuikvuurpad
Heikikker
Kamsalamander
Knoflookpad
Poelkikker
Rugstreeppad
Vroedmeesterpad

Reptielen
Gladde slang
Muurhagedis
Zandhagedis

(Schildpadden)
Dikkopschildpad
Kemps' zeeschildpad
Lederschildpad
Soepschildpad

Vissen
Noordzeehouting
Europese steur

Insecten
(Vlinders)
Apollovlinder
Boszandoog
Donker pimpernelblauwtje
Grote vuurvlinder
Pimpernelblauwtje
Teunisbloempijlstaart
Tijmblauwtje
Zilverstreephooibeestje

(Libellen)
Bronslibel
Gaffellibel
Gevlekte witsnuitlibel
Groene glazenmaker
Noordse winterjuffer
Oostelijke witsnuitlibel
Rivierrombout
Sierlijke witsnuitlibel

(Kevers)
Brede geelrandwaterroofkever
Gestreepte waterroofkever
Heldenbok
Juchtleerkever
Vermiljoenkever

Weekdieren
Bataafse stroommossel
Platte schijfhoren

Planten
Drijvende waterweegbree
Groenknolorchis

(vervolg planten)
Kruipend moerasscherm
Zomerschroeforchis

(uitsluitend) Verdrag van Bern, bijlage I

Planten
Geel schorpioenmos
Kleine vlotvaren
Liggende raket
Tonghaarmuts

(uitsluitend) Verdrag van Bern, bijlage II

Zeezoogdieren
Walrus

Insecten
(Libellen)
Mercuurwaterjuffer

(Vlinders)
Moerasparelmoervlinder

(Haften)
Oeveraas

(uitsluitend) Verdrag van Bonn, bijlage I

Monarchvlinder

> opm. De Monarchvlinder staat niet in Bijlage I van de Conventie van Bonn, wel in Bijlage II. De soort is dus niet beschermd volgens de Ow.

ANDERE BESCHERMDE DIER- EN PLANTENSOORTEN

Bijlage IX, behorende bij artikel 11.54 Besluit activiteiten leefomgeving
Zie tevens voor toelichting totstandkoming lijst stb-2021-22 Aanvullingsbesluit Natuur, blz. 131 en kst-33348-9 Nota nav Verslag, blz. 78-81, antwoord 162, 163, 166 en 169 Wet natuurbescherming

A. Soorten zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers als bedoeld in artikel 11.54, eerste lid, onder a

Zoogdieren
Aardmuis
Boommarter
Bosmuis
Bunzing
Damhert
Das
Dwergmuis
Dwergspitsmuis
Edelhert
Eekhoorn
Egel
Eikelmuis
Gewone bosspitsmuis
Gewone zeehond
Grote bosmuis
Grijze zeehond
Haas
Hermelijn
Huisspitsmuis
Konijn
Molmuis
Ondergrondse woelmuis
Ree
Rosse woelmuis
Steenmarter
Tweekleurige bosspitsmuis
Veldmuis
Veldspitsmuis
Vos
Waterspitsmuis
Wezel
Wild zwijn
Woelrat

Amfibieën
Alpenwatersalamander
Bruine kikker
Gewone pad
Kleine watersalamander
Meerkikker
Middelste groene kikker
Vinpootsalamander
Vuursalamander

Reptielen
Adder
Hazelworm
Levendbarende hagedis
Ringslang

Vissen
Beekdonderpad
Beekprik
Elrits
Gestippelde alver
Grote modderkruiper
Kwabaal

Kreeftachtigen
Europese rivierkreeft

Dagvlinders
Aardbeivlinder
Bosparelmoervlinder
Bruin dikkopje
Bruine eikenpage
Duinparelmoervlinder
Gentiaanblauwtje
Grote parelmoervlinder
Grote vos
Grote weerschijnvlinder
Iepenpage
Kleine heivlinder
Kleine ijsvogelvlinder
Kommavlinder
Sleedoornpage
Spiegeldikkopje
Veenbesblauwtje
Veenbesparelmoervlinder
Veenhooibeestje
Veldparelmoervlinder
Zilveren maan

Libellen
Beekrombout
Bosbeekjuffer
Donkere waterjuffer
Gevlekte glanslibel

(vervolg Libellen)
Gewone bronlibel
Hoogveenglanslibel
Kempense heidelibel
Speerwaterjuffer

Kevers
Vliegend hert

B. Soorten vaatplanten als bedoeld in artikel 11.54, eerste lid, onder c

Akkerboterbloem
Akkerdoornzaad
Akkerogentroost
Beklierde ogentroost
Berggamander
Bergnachtorchis
Blaasvaren
Blauw guichelheil
Bokkenorchis
Bosboterbloem
Bosdravik
Brave hendrik
Brede wolfsmelk
Breed wollegras
Bruinrode wespenorchis
Dennenorchis
Dreps
Echte gamander
Franjegentiaan
Geelgroene wespenorchis
Geplooide vrouwenmantel
Getande veldsla
Gevlekt zonneroosje
Glad biggenkruid
Gladde zegge
Groene nachtorchis
Groensteel
Groot spiegelklokje
Grote bosaardbei
Grote leeuwenklauw
Honingorchis
Kalkboterbloem
Kalketrip
Kartuizer anjer
Karwijselie
Kleine ereprijs
Kleine Schorseneer
Kleine wolfsmelk
Kluwenklokje
Knollathyrus
Knolspirea

(vervolg Onderdeel B: Planten)
Korensla
Kranskarwij
Kruiptijm
Lange zonnedauw
Liggende ereprijs
Moerasgamander
Muurbloem
Naakte lathyrus
Naaldenkervel
Pijlscheefkelk
Roggelelie
Rood peperboompje
Rozenkransje
Ruw parelzaad
Scherpkruid
Schubvaren
Schubzegge
Smalle raai
Spits havikskruid
Steenbraam
Stijve wolfsmelk
Stofzaad
Tengere distel
Tengere veldmuur
Trosgamander
Veenbloembies
Vliegenorchis
Vroege ereprijs
Wilde averuit
Wilde ridderspoor
Wilde weit
Wolfskers
Zandwolfsmelk
Zinkviooltje
Zweedse kornoelje

BIJLAGE 4

JAARROND BESCHERMDE NESTEN

Mogelijk dat in de loop der tijd per provincie de lijst met jaarrond beschermde nesten wordt aangepast. Voor een actuele stand van zaken dient altijd de stand van zaken in de desbetreffende provincie bekeken te worden.
(bron: www.natuurinclusief.nl)

VOGELS MET JAARROND BESCHERMDE NESTEN

Conform Minsterie van EZ en provincies N-Br, N-H, Z-H, Zld, Gld, Utr. Voor Flevoland, Limburg, Overijssel, Drenthe, Fryslân en Groningen, zie volgende pagina's.

Vogels jaarrond beschermde nesten

soort	*categorie*
Boomvalk	4
Buizerd	4
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	3
Havik	4
Huismus	2
Kerkuil	3
Oehoe	3
Ooievaar	3
Ransuil	4
Roek	2
Slechtvalk	3
Sperwer	4
Steenuil	1
Wespendief	4
Zwarte wouw	4

Vogels met jaarrond beschermde nesten als er sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen

soort	*categorie*
Blauwe reiger	5
Boerenzwaluw	5
Bonte vliegenvanger	5
Boomklever	5
Boomkruiper	5
Bosuil	5
Brilduiker	5
Draaihals	5
Eidereend	5
Ekster	5
Gekraagde roodstaart	5
Glanskop	5
Grauwe vliegenvanger	5
Groene specht	5
Grote bonte specht	5
Hop	5
Huiszwaluw	5
IJsvogel	5
Kleine bonte specht	5
Kleine vliegenvanger	5
Koolmees	5
Kortsnavelboomkruiper	5
Oeverzwaluw	5
Pimpelmees	5
Raaf	5
Ruigpootuil	5
Spreeuw	5
Tapuit	5
Torenvalk	5
Zeearend	5
Zwarte kraai	5
Zwarte mees	5
Zwarte roodstaart	5
Zwarte specht	5

uitleg:

categorie 1:	Jaarrond gebruikte nesten (steenuil)
categorie 2:	Zeer honkvaste koloniebroeders of afhankelijk bebouwing
categorie 3:	Zeer honkvaste broeders of afhankelijk bebouwing (geen kolonie)
categorie 4:	Vogels die ieder jaar terugkeren naar specifiek nest
categorie 5:	Honkvaste broeders, maar voldoende flexibel

BIJLAGE 5

BRONNEN

www.natura2000.nl
www.NDFF.nl
www.nederlandsesoorten.nl
www.ravon.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.sovon.nl
www.vleermuizenindestad.nl
www.vogelbescherming.nl
www.vogelvisie.nl
www.zoogdiervereniging.nl